

(המשך מעמוד 9)

עליו לשלם עשירית מן הסכום: 25 לירות.

חינוך כרם המריבה

אפשר היה לחשוב שבסוף השבוע כי אחד מי מוסדות החינוך הנוראים ביותר בארץ הוא בית הספר החקלאי מקהה ישראל. מערכות עתונות, מוסדות ציבור ואישים רבים הופיעו בצד במכתבים אנונימיים, כתובים בסגנון נמלץ, שסיפרו על מעשי-זוועה שנעשו ב"בית הספר החקלאי". במרכזה של הסערה עמד גבר בן 54, חולה ועייף, בעל הופעה איכרית. היה זה אליעזר סנה, מי שהיה עד לימים האחרונים מנכ"ל-ראשי כרם המקומי. "מאחורי עזיבתו מסתתר משהו שמחריד את כל בעלי המצפון הנקי", זעקו המכתבים, "התלמידים הושגים לדבר על כך עם אנשים זרים, מחשש פן יתקמו בהם בבחינות החינוכיות העומדות להיערך ב"קרוב. מעשה זה השאיר בגופנו צלקות שאינן יודעות מרפה מהו... גורדין מכות...". מה שקרה במקהה ישראל השבוע היה סיומה של מלחמת עשר השנים — מלחמה עקשנית בין שני מדריכים ותלמידים של הכרם, שכל אחד מהם רצה להיות שליט יחיד. במשך 13 שנים נשא בגאון את תואר המנכ"ל אליעזר סנה. הוא היה מנהל-העבודה הראשי בכרם גדול בן מאות דונמים. המנכ"ל שיק להיות השליט בכרם גם אחרי שהגיע למקומו המעפיל יהודה בראון, בן ה-20, ש-

שנים לקיום חוגי-המשוטטים שלו. נילי עצובה, מצברוח רע. כנראה עוד מי תקרית עם יגאל. אהרליה הנהג מציע לה ללכת קצת בשדות.

"בשדות לך עם משה שמיר", היא עונה לו. "חוג מזה, אתה נשוי?"

אהרליה נושך את שפמו הארוך. הטבעת במריקה באור המדורה. הוא נסוג, משפיל את עיניו בפני מבטן של יסקה, הנהג השני. המדורה מתחילה לדעוך. בודדים ממשכים לשיר. (ליד ברז המים משוחח אידו מכפר וארבורג על הגידולים החקלאיים הכדאיים בשנה זו. פה כולם וותיקים ומבוססים. צעירי המושבים החדשים אינם פנויים ל"טיולים. הם מוכרחים לעבוד קשה.)

אילון מנסה בכל מחיר לדעת היכן מתעדת שרה נגב לישון. באס עמוק וקול נשי צרוד שרים ביחד את הפזמון הרגשני על השעות הקטנות של הלילה.

נילי הולכת לישון. לבד. למחרת בבוקר היא שוב צועדת ראשונה. מספר המשוגעים ההולכים יחד, למורת רוחו של הדוקטור, הולך וגדל. מרקביץ, הינושא את תיק העזרה הראשונה, רוצה להירמין אל הפסיכיאטר, להוכיח כי הם לוקים במאסוכיזם מופרז.

עולים על דרך סולטאנה. יגאל עוצר, מס' ביר כי אדמת האזור היא אדמת לס.

"מה הקשר בין לס ולסביבות?" שואל בן מושב, המשרת בנחל. יגאל אינו יודע להשיב. מישהו לוקח את השאלה ברצינות, מבקש הסבר מדעי למושג לסביבות.

השרב מגיע לשיאו. המסע מתמזר לאורך קילומטר. הדרך מאובקת. גורית נאנחת. "אין דבר, בטויל 50' אנחנו נוסעים לקפ"ריסין", מנחם אותה יגאל. "תחזיקי מעמד עזר ארבעה חודשים."

הוא מסתלק מראש הסור. נילי מובילה. יגאל מספס על אחת הגבעות, מרחם עלי. "בוא אתי, זה קיצור דרך", הוא מבטיח. משום מה אני בוטה בו. אחרי שאיפשר לי נילי לפנות לשביל הארוך, צץ יגאל מעל לאחת הגבעות, מייצע לה לחזור. כך הוא נוקם בה על מה שעשתה לו אתמול.

☆☆☆

ישקה זקוק לבירה

מגיעים לעיירה. יגאל שולף את מפת-האזור מנרתיק מיוחד התלוי ב"צידו. "פה יש מיים!" הוא מכריז. כולם מתנפלים על המקום. מגלים שהסימון לא מדויק. נילי באה לשבת ליננו. בגלל הצל או כיוון שהיא רוצה סיגריה? שמעון מוכן לספק לה סיגריה, בתנאי שתלשף את זקנו. היא מתעלמת ממנו. גם היא כבר אינה מאמינה שבנגב אפשר למצוא מים באיזה מקום שהוא. למוטי אין כבר סבלנות. יחד עם אריאלי ואירו הוא רוצה להמשיך אל עיירה. מקום ההתיישבות החדש של בני-המושבים. כשי הם הולכים, נמשכים אחריהם כל האחרים. עוד דקה, שתיים, שביל העפר הארוך הזה עשוי פעם להסתתף. ניצחנו את השמש.

...עיייפה הבוערת מקבלת את פנינו. אחדים מתנפלים על המקלחת. הרוב ממהרים להתלבש על שולחן הפינגפונג בסככה, המאוררת בעזרת התות מים על קירות קני הסוף שלה. הזוהרים, כמו נילי ואירו, מכינים לעצמם מקומות לינה במתכן. רק ישקה הנהג נועץ מבטים נואשים בשמש, אינו יכול להבין כיצד אפשר לחיות במקום זה ללא בר לבירה.

השמש מפנה את מקומה לסופת-חול.

מוטי

גזית. בן כפר-ארבורג. ה"טייל הנוער, שיצא לחפש מים, צולם דקות אחרי שחזר מחיפושו העקר.

הסקין להסביר, שהסביבה היתה פעם איזור חלקני רותח, מוצף בלבה חמה.

מוטי ינקה קנה

מוטי ואריאלי הולכים לחפש את ה"קומנדוקר. נילי יחד איתנו, נשארת מתחת לעץ. בודדים מכינים ארוחת-צהרים; הי אחרים, אלה שעדיין יש להם מים, לוגמים אותם בתאוה. דוויק מוסיף למים הרותחים במימיתו אבקת נסיקה וסוכר ושותה.

(ראובן נאבק עם הזבובים המטרודים או תו, נתפס בקלקלתו שעה שמוסה לטובב את שפמו הדקיק. "השהה מצמיח קוצ וברקן / סנטרי אינו מצמיח גם זקנן", מרגיז אותו אודו בצד מבית-שערים. החתין האמיתי של ה"טיול, המושך את תשומת-ליבן של כל הי בנות, שעה שהוא מנפח את השיר הידוע.) נשמעת יריה. "ערבים!" שואל אברהם גרנט מבית-חרות, לידי ארצות-הברית, בחרדה. "לא!" עונה סמל, שהצטרף לטיול. "שעון של מוטי, הוא יצטרך לנקות את הקנה."

אחרי שעה וחצי הם חוזרים עם הקומנדוקר. "ושאבתם מים בששון, ממעיני הישיר ענה" שרה נגב. בודדות מצטרפות לי שירה. כל השאר כבר נדחקים בתור למים. עיבוד כללי נכנס מים — יצא סוד. אחד מתוודה בפני חברו כי בלי המים היה מת: בספונטניות קולנית נוכרים בשיר של הפרייר זאק, שתורגם לעברית: "סיירים, סיירים, אנו סיירים / אם קשה הדרך / אל תפסיק ללכת" — הבטחון העצמי הוא תוצאה מהמים.

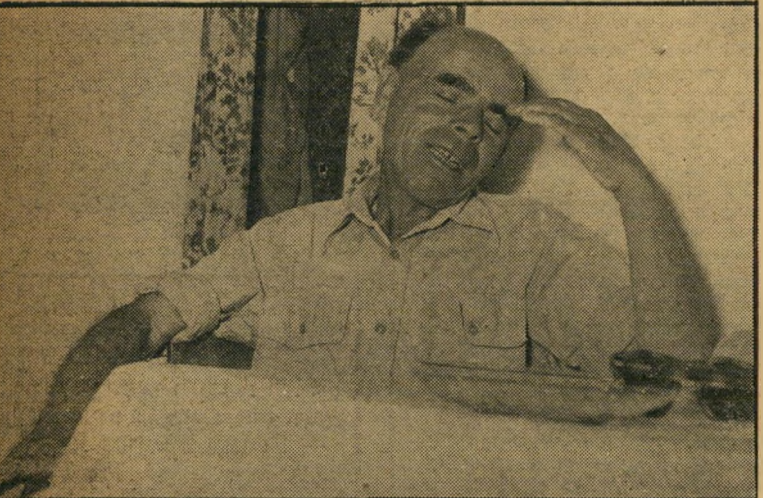
המנוחה מתארכת. הטיול מתאחר. הפייפר מופיע שנית, עכשיו איש אינו זקוק לו. מסתדרים בצורת צלב, הוא זורק עתון. חסי הורה, לחזור אל שתי המשאיות המחכות מהבוקר על הכביש הישן לאילת. אירו ואני מעדיפים להגיע אל המכוניות, מרחק של 3.5 קילומטר, להשקיף על פס לבן צר, הנמצא על פיסגת ההר: מעלה הי עקריים. בכביש מחכה מכונית שלישייה. זהו גייס שוסע בכביש ללא רשיון, נעצר. יש בו שתי בחורות מלווה בחורים. אחת מהן, ממוצא פולני, מנסה לעגוב על השור מר ולרכך את ליבו. תהזית סיכוייה: אפסית. עין-חוצוב. מוטי מרתית את הקפה. כולם יושבים סביב המדורה. יגאל קם, מסתובב עם בקבוק יין סוקאי ביד, שיכור עוד לפני שפתח את הפקק. היום הוא חוגג ארבע

נשאר אלמוני גם אחרי שהוציא לאור ספרו הראשון בוקר חדש, על חייו הקיבוץ. גם פרס ברש לספרות נוער, א קיבל לפני שלוש שנים, לא הוציא א מאלמוניותו. כאשר עזב לבסוף את קני מוצר, אחרי 18 שנה של עבודת הוראה, באמתחתו ששה כתבי-יד שהתיאש מלראו אי-פעם בדפוס.

ממושב מולדת, אליו עבר עם אשתו וארבע ילדיו, התקשר עם מו"לים לעשרות, להם את ספריו. "הם מצוינים", טען, "תפסירו עליהם." המו"לים לא התרגשו. ב. בילגו קובע שם הסופר. רק השם על לספר להימכר. הוצאת מסדה הסכימה ל סוף להוציא לאור את הספר השני ש שנים של תכלת, אבל קריץ כבר ידע מנס נו שלא זה העיקר. העיקר, כפי שהסביר לו המו"לים, הוא השם.

דו"שיח דמויני. השבוע עשה קריץ מעשה נועז ומקורי. הוא קנה מההוצאה 500 טפסים מספרו החדש, כתב עליו שמות 500 מוסדות חינוך עלייטודיים, ש אותם חינם בצירוף מכתב חביב ומיחה במינו. "אם ימצא חן בעיניכם שלחו את מחירי. ואם לא — זרקוהו לסל הנייר אם אינו מוצא חן בעיניכם איני רשאי לקן המורתו דבר."

במכתבו ניהל קריץ דו"שיח דמויני בי לבין התלמידים: אהה, אתה רוצה לעורר רחמינו, אתם אומרים. ותשובתי: אדרב הישמרו מן הרחמים. אם תשלחו מה

מדריך חקלאי פנה

עבדו רבו, רבו ועבדו

תשחזו אוכלי אולי לפרסם את כתבי שאינו מוצא להם חול. אם זה ספר רע ומשמעמו בעיניכם, מצוה לרחם על הקוראים ולהג עליהם בפני הספרים הבאים. "תאמינו או לא", הסביר השבוע קריץ לילד גרמניה בן ה-31, את צעדו המוזר "לא אשתכר מזה דבר. אני משלם מכסי או מחיר הספרים. אפסיד אפילו את דמי ה משלוח, אבל אני רוצה להביא את הספו לא רק אל הקנה אלא גם אל הרחוב, א השכונה, אל הלב. אם זה יעזור — — !"

תזכיר

תקוות שאו

פיטוריו הזמניים של הקארי היפואי שהורחק מתפקידו בגלל האשמה של לקיחת שוחד (העולם הזה 1176), בוטלה הש בוע, אחרי שהקאדי עצמו תבע למשפט א נותן השוחד מוסטפה בקר על הוצאת דיבה... **מגלה הכוכבים** אלי גלר, שתע לוליו נתגלו לראשונה על-ידי העולם הזו (1029 והלאה), נדון השבוע בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב לשנתיים-וחצי מאסר, מי תוכן 15 חודשים מאסר-על-תנאי, על הוצאת אלפי לירות בטענות שחא וגניבת כס' פים. על האשמות דומות אחרות, נדון לי שנתיים נוספות של מאסר, שתהינה חופ פות לתקופת המאסר האחרת... **תקוות** 'שוא פרחו השבוע, בקשר לשני ילדים ש נעלמו בחדשים האחרונים. מכתבים שהגיעו להורי הילדים חיים ועקנין מקרית-שמונה (העולם הזה 1177) ויוסלה שוחמבר מחולין (העולם הזה 1178) הודיעו להם כי ילדיהם נמצאים בכתובת ירושלמית הסוימת. לאחר חקירה קצרה של המשטרה הסתבר כי שו לח המכתבים הינו תושב באר-שבע בשם פסח אונגרי, השומר טינה אישית נגד אותו תושב ירושלמי.

צורף לסנה כעוזר. זה היה לפני כ-20 שנה. בשנים הראשונות ביצע בראון את כל העבודות השחורות בכרם. כעבור זמן ביקש מסנה שינסה את כוחו גם בזמירה ובעבור דות מקצועיות אחרות. על מה שקרה מכאן ואילך נחלקות הדיעות: סנה טוען כי הסכים ללמד את בראון, אף-על-פי שידע כי סי כיוויו של עוזרו לתפוש את המלאכה הם קלושים. בראון, לעומתו, זועק כי במשך 20 השנים לא איפשר לו סנה להתקדם. המדריכים עבדו זה לצד זה, והתקוטטו. התקוטטו זה עם זה ועבדו. כך היה במשך עשר שנים. הנהלת המוסד קיימה בירורים פורשים, מבלי שתתקבל כל החלטה ש תחייב את שני המדריכים. בינתיים סבלו התלמידים. "תחליטו סוף-סוף מי כאן ה"מדריך הראשי, אחרת נשתגע מכל העניין", התחננו בפני ההנהלה. המנהלים לא מיהרו. הם טענו שסנה עשה מה שעשה, כיוון ש רצה לעזוב את עבודתו ולקבל את הפיצור יים המגיעים לו עבור 33 שנות עבודתו. מישהו נזכר במשפט שלמה, והכרם חר לק לשניים. כל מדריך עבד לחוד עם קבור צת תלמידים, אך הרוחות לא נרגעו. המד ריכים נפגשו בכל זאת, והכינויים שקרו, רמאי ובור היו תלק מהחינוך החקלאי ש קיבלו תלמידי מקהה בשיעורי הכרם שלהם. עד שלפני שנתיים באה למקחה ועדת ייעול, וסנה הצהיר בפניה כי לדעתו די לכרם בעובד אחד.

הנהלת המוסד הסכימה לדעתו של סנה, החליטה סופית להשאיר בכרם רק מדריך המדריך הותיק סנה נתבקש ללכת הביתה. אחד: יהודה בראון.

דרכי חיים רק בעזרת השם

ראובן קריץ בן ה-31 מקבוץ מורע היה סופר אלמוני, שאיש כמעט לא הכירו. הוא

חסקין סירר ותיק מכפר-ביל"ה, שהוביל את הטיול. בכל מסע הוא בוחר לפחות מקום אחד בו ליקר עדיין. כנאוולוג-חובב הוא מסביר למטיילים את הרבה האומה בכל מקום.

אריאלי אחד המטיילים הקבועים, שחזר למטרה זו משרתו הצבאי. בצעדה נבנו ממנו רדיו טרנזיסטורי.